

Täysistunto

Maanantai 12.12.2022 klo 11.59—14.16

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain muuttamisesta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 220/2022 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 30/2022 vp

Toinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä. — Keskustelu, edustaja Mäkynen, Jukka.

Keskustelu

13.25 **Jukka Mäkynen ps:** Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia, joka koskee kansainvälistä suojelua, ihmiskaupan uhreja sekä henkilötietojen käsittelyä. Ihmiskauppa on ilmiönä äärimmäisen vakava, ja perussuomalaiset kannattavatkin toimenpiteitä, joilla siihen liittyvää rikollisuutta voidaan ehkäistä. Keskeiset muutokset koskisivat varsinaista tunnistautumista ja auttamisjärjestelmästä poistamista koskevaa sääntelyä.

Tämä nykyinen järjestelmä vaatii uudistusta, koska se on puutteellinen ja mahdollistaa väärinkäytökset, koska ulkomailla tapahtunut ihmiskaupparikkomus on vaikea todentaa pelkkien kertomusten pohjalta. Nykyistä järjestelmää käytetään hyväksi väylänä oleskeluluvan saamiseksi. Yleisimmät kansalaisuudet järjestelmän piiriin päässeillä ovat Somalia, Irak ja Afganistan. Lisäksi auttamisjärjestelmään on päässyt lukuisia vailla oleskeluoikeutta olevia.

Laki siis kaippaa uudistusta, mutta tässä uudessa esityksessä olevat uudistukset eivät korjaisi niitä puutteita tai epäkohtia lainkaan. Ne päinvastoin vaikeuttaisivat epäiltyjen rikosten selvittämistä ja epäiltyjen uhrien tunnistamista sekä heikentäisivät yhdenvertaisuutta sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttäjien keskuudessa. Lain muutoskokonaisuus jäisi varsin irralliseksi, ja keskusrikospoliisin mukaan ihmiskaupan uhreille tarjottavat tukitoimet saattaisivat lisätä sitä, että Suomi näyttäytyisi houkuttelevampana kohteena kuin esimerkiksi muut Pohjoismaat.

Asiantuntijalausuntojen mukaan nyt esitetyt muutokset tuovat auttamisjärjestelmään hyväksytyille erityisaseman perusteella etusijan sosiaali- ja terveyspalveluihin. Näin ei voi olla. Tämä lakiehdotus on valitettavasti taas yksi niistä lukemattomista ehdotuksista, joilla haitallista maahanmuuttoa edistetään.

Arvoisa puhemies! Edellä mainitun perusteella esitän vastalauseen mukaisesti, että lakiehdotukset hylätään. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 138/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Zyskowicz.

13.27 **Ben Zyskowicz kok:** Arvoisa herra puhemies! Kuten edellisessä puheenvuorossa kävi ilmi, nykyisessä ihmiskauppalainsäädännössämme on ongelmia, joita tämä lakiesitys ei korjaa. Päinvastoin tämä lakiesitys tulee vaikeuttamaan rikosten selvittämistä ja epäiltyjen uhrien tunnistamista. Tämän vuoksi kokoomus ei hyväksy tätä lakiesitystä, ja kannatan näin ollen edustaja Mäkysen tekemää hylkäysehdotusta.

Herra puhemies! Haluan samalla kiinnittää huomiota valiokunnan tältä osin yksimielisen mietinnön erääseen kohtaan, puhutaan Suomen auttamisjärjestelmästä: ”Auttamisjärjestelmän asiakkaiksi viime vuosina otetuista henkilöistä suurin osa (66—70 prosenttia) on joutunut ihmiskaupan uhriksi ulkomailla.” Siis, herra puhemies, Suomen auttamisjärjestelmän piiriin otetuista ihmisistä reilusti yli puolet, viime vuosina jopa kaksi kolmasosaa, on joutunut ihmiskaupan uhriksi ulkomailla. Ja nyt ei siis, selvyiden vuoksi, puhuta ihmisistä, jotka olisivat ulkomaalaisia ja olisivat Suomessa joutuneet ihmiskaupan uhreiksi. Luonnollisesti tällaisia Suomessa olevia ihmisiä, jotka — kansalaisuudestaan riippumatta — ovat Suomessa joutuneet ihmiskaupan uhreiksi, on Suomen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän autettava ja tuettava. Mutta onko tosiaan niin, että Suomella pitää olla auttamisjärjestelmä myös kaikkia heitä varten, jotka ovat joutuneet ihmiskaupan uhreiksi muualla kuin Suomessa? Kuten äsken lainatusta kohdasta käy ilmi, Suomen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piiriin tulevista ihmisistä on viime vuosina jopa noin kaksi kolmasosaa, joka tapauksessa yli puolet, joutunut ihmiskaupan uhriksi Suomen ulkopuolella, esimerkiksi muissa Euroopan maissa. Miksi nämä ihmiset kuuluvat Suomen ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piiriin? Suomi ei voi olla koko maailman sosiaalitoimisto, mutta se ei voi olla myöskään koko Euroopan ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä.

Sen vuoksi valiokunta toteaaakin yksimielisesti, että ”valiokunta ei pidä tarkoituksenmukaisena nykyistä tilannetta, jossa yli puolet Suomen auttamisjärjestelmän piiriin tulevista uhreista on joutunut ihmiskaupan uhriksi jossain muualla kuin Suomessa”. Toivon, että tämä valiokunnan näkemys aikaansaa hallituksessa tarvittavia toimia. — Kiitos. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.